

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimintasuunnitelma vuodelle 2022

Varhaiskasvatus

Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Haapavedellä Ahjolan, Onnimannin, Pikku-Martan ja Vienolan päiväkodeissa, Minttulan ja Vienolan ryhmäperhepäiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. 1.8.2021 alkaneen kaksivuotisen esiopetuskokeilun myötä myös Haapaveden opiston tiloissa järjestetään Ahjolan päiväkodin alaisuudessa toimivaa varhaiskasvatusta.

Onnimannin Ketunleipien sekä Metsätähtien ryhmät on keskitetty vuorohoitoa tarvitsevien lasten varhaiskasvatusryhmiksi. Vuorohoidon kysyntä lisääntyy edelleen työpaikkojen (esim. kaupan alan) laajentuneiden työaikojen vuoksi. Tällä hetkellä varhaiskasvatuksen tiloissa on paljon pieniä erillisiä yksiköitä. Jotta varhaiskasvatusta voitaisiin järjestää tarkoituksenmukaisesti ja lapsen etu huomioiden, on ehkä tarpeellista miettiä tilakysymyksiä uudelleen. Pohdittavaksi on otettava esimerkiksi vuokrapäiväkoti tai pysyvä yksikkö useammalle lapsiryhmälle.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön syksyllä 2018 ja keväällä 2019 päivitetty varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Keväällä 2022 valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita päivitetään lähinnä lapsen tukeen liittyvissä asioissa, siten että päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2022. Tämän johdosta myös Haapaveden varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään kevään 2022 aikana.

Varhaiskasvatuksen kysyntä on kasvanut mm. v.2018 voimaan tulleen asiakasmaksujen alentamisen sekä vanhempien työllistymisen tai opiskelun vuoksi. 1.8.2020 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos lisää varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden laajentumisen myötä hyvin todennäköisesti edelleen varhaiskasvatuksen kysyntää. Samassa yhteydessä on pienennetty päiväkotien 3-6-vuotiaiden lasten ryhmäkokoja laskennallisesti kolmella paikalla/ryhmä (suhdeluku on 1/7). Paikkojen vähennys ryhmissä luo haastetta hoitopaikkojen riittävydestä kysyntää vastaavaksi. 1.8.2021 alkaen korotettiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarvoja 30 %. Tämän johdosta perheiden varhaiskasvatusmaksut pienenevät samassa suhteessa ja sen myötä niiden lasten määrä, joille varhaiskasvatus on maksutonta on kasvanut.

Yhteistyötä perheiden, esi- ja perusopetuksen, sosiaali- ja terveystieteiden sekä eri asiantuntijoiden kanssa tehostetaan. Varhaiserityiskasvatusta kehitetään, jotta kaikille tukea tarvitseville lapsille voitaisiin tarjota heidän tarpeidensa mukaista kehityksen tukea jo varhaisessa vaiheessa ja samalla vahvistaa heidän oppimisensa taitoja jo ennen koulun aloittamista. Varhaiserityiskasvatuksen osalta kolmiportaisen tuen käyttöä kehitetään päivitetyn varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti sekä yhteistyötä esi- ja alkuopetuksen kanssa jatketaan ja tehostetaan.

Kaupunki on saanut tukea koronan aiheuttamien ongelmien lieventämiseksi varhaiskasvatuksessa. Tuen avulla voidaan lisätä erityistä ja muuta tukea lapsiryhmissä.

Viime vuosina kunnallisten perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt huomattavasti. Tavoitteena on saada perhepäivähoitoon uusia työntekijöitä, jotta perheille voidaan tarjota tarvittavissa määrin perhepäivähoitoa.

Haapaveden kaupunki tukee lapsiperheitä palvelusetelin, yksityisen hoidon tuen sekä kuntalisän avulla. Yksityinen päiväkotitoimi tarjoaa varhaiskasvatuspalveluja noin 40-60:lle lapselle. Perheet voivat myös palkata hoitajan omaan kotiinsa yksityiseksi perhepäivähoitajaksi. Syntyvyyden voimakas väheneminen, mutta toisaalta hoitoon tulevien lasten määrän suhteellinen kasvu asettavat haasteita tarvittavien hoitopaikkojen määrän ennakkoinnille.

Esiopetus ja aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta (APIP-toiminta)

Lapsen on osallistuttava vuoden kestävässä esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Vastuu lapsen osallistumisesta on huoltajalla.

Esiopetuksen opetusryhmät muodostetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan määräämän tuntikehyksen ja talousarvion perusteella. Esiopetusta annetaan päiväkodeissa sekä kouluilla. Päivähoitoa tarvitsevat ovat esiopetuksessa pääsääntöisesti päiväkodeissa. Koulujen esiopetusryhmien sijoittaminen riippuu esiopetukseen ilmoittautuneiden määrästä ja sijoittumisesta. Ryhmäkoko on minimissään 8 oppilasta, tavallisimmin 12 – 14.

Haapavesi on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilu kattaa lukuvuodet 2021-2024. Ensimmäinen kokeiluryhmä aloitti 1.8.2021 ja toinen 5-vuotiaiden ryhmä aloittaa 1.8.2022. Kokeilussa on mukana lapsia Onnimannin, Ahjolan ja Taikapuiston päiväkodeissa. Koska kokeilun lapsille on tarjottava päivän yhteydessä myös täydentävää varhaiskasvatukseen, ei kokeiluesikoulua voida pitää kouluilla. Tämän vuoksi esikouluryhmien painopiste on siirtynyt kouluilta päiväkodeihin.

Aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa on järjestetty syksystä 2017 lähtien pelkästään kaupungin omana toimintana. Iltapäivätoimintaa on tarpeen lisääntymisen myötä järjestetty syksystä 2021 lähtien Mäkirinteen koulun lisäksi myös Hyttikallion koululla.

Perusopetus

Kaupunginvaltuusto teki toukokuussa 2020 kouluverkkoon pitkällä tähtäimellä vaikuttavan linjauksen. Sen mukaisesti koulu lakkautetaan, kun sen oppilasmäärä putoaa toteuman ja ennusteen mukaan alle 40 oppilaan kahtena peräkkäisenä vuonna. Joulukuun 2020 päätöksen mukaisesti Vatjusjärven koulu lakkautettiin 1.8.2021. Vuonna 2022 ei edellä mainitun periaatteen mukaan tule lakkaamaan yhtään koulua.

Uusi yläkoulu/lukio otetaan käyttöön kevätlukukauden alussa 2022. Samalla voidaan luopua yläkoulun väistötiloista toimivista parakeista, Pohjois-Suomen koulutuskeskuksen tiloista ja vanhasta pesulasta. Uuden koulun tilat on suunniteltu siten että siellä voidaan hyödyntää sekä yläkoulun että lukion tiloja ja henkilökuntaa parhaalla mahdollisella tavalla. Tilat ovat käytössä mahdollisimman paljon myös iltaisin ja viikonloppuisin. Uusissa tiloissa voidaan hyödyntää uuden opetussuunnitelman ajatuksia täysipainoisesti.

Opetusryhmien koot ratkaistaan koululautakunnan tekemässä tuntikehyksessä. Tuntikehyksen päätös seuraavaa lukuvuotta varten tehdään kevätlukukauden aikana. Tuntikehyksistä (opetus- sekä tukiovetus- ja muut tunnit) ratkaistessaan koululautakunta ottaa huomioon koulujen opetusryhmien kokoon vaikuttavina oppilasmäärät, oppilasaineiden sekä kaupungin taloustilanteen. Vuonna 2020 lautakunnan päättämää tuntikehyksen leikkausta sekä täydennyskoulutus- ja oppimateriaalimäärärahojen leikkausta jatketaan vuonna 2022.

Haapaveden kaupunki on saanut opetushallitukselta koronan aiheuttamien ongelmien lieventämiseen sekä ns. tasa-arvoavustusta esi- ja perusopetukseen yhteensä noin 150 000 euroa. Näillä avustuksilla on palkattu sekä opetus- että ohjaushenkilöstöä sekä lisätty tukiopetusta.

Nuorisotoimen ja koulutoimen yhteisellä hankkeella on saatu aluehallintovirastolta rahoitus koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseen. Koulunuorisotyöntekijä tulee toimimaan keskustan peruskouluissa ja lukiossa hankerahalla 1.2.2021-31.3.2022. Koulunuorisotyöntekijän ensisijainen tehtävä on pyrkiä koululaisten ongelmien kartoittamiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen.

Valtuusto myönsi määrärahan koulusosionomin/kuraattorin palkkaamiseen. Tehtävä on täytetty alkukeväästä 2021. Ko. tehtävän haltijan tärkein tehtävä on jalkautua peruskoululaisten pariin selvittämään oppilaiden ongelmia ja kehittää erilaisia toimintoja, joilla ongelmia voidaan ratkoa.

Opettajien ja koulunkäynninohjaajien yhteistyötä tehostetaan antamalla siihen lisää valmiuksia koulutuksen avulla. Koulunkäynninohjaajien käytön tehostamista pienryhmissä ja yleisopetuksen ryhmissä jatketaan.

Kaupungin peruskoulut ovat mukana sekä kaupungin omassa että myös alueellisessa (Oulun eteläinen ja rannikon alue) tutoropettajahankkeessa. Molemmissa hankkeissa on tavoitteena jalkauttaa uuden opetussuunnitelman käytäntöjä opettajien ja oppilaiden pariin. Kumpikin hanke painottuu opettajien ja oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen. Hankkeessa toimii oman toimensa ohella 5-6 tutoropettajaa, jotka kiertävät eri kouluilla ohjaamassa muita opettajia.

Lukiokoulutus

Lukio on vielä lukuvuoden 2022-23 mukana Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostossa eli eLukiossa. Tämän jälkeen eLukion toiminta päättyy. Yhteistyö kuitenkin jatkuu eLukion pääkoulun eli Oulun aikuislukion kanssa. Haapaveden lukio voi hankkia opetusta harvinaisissa vieraisissa kielissä aikuislukiolta. Myös tutkintotavoitteinen aikuislukio-opetus järjestetään jatkossa aikuislukion kautta.

Lukion koulutus pidetään korkeatasoisena ja markkinointia tehostetaan. Lukio tulee jatkossa painottumaan taidelukioksi. Taiteenaloista ovat mukana musiikki, kuvataide, teatteri, tanssi ja kirjallisuus. Tarjonta pyritään pitämään mahdollisimman monipuolisena mm. musiikkilajien suhteen. Markkinoinnissa hyödynnetään uutta koulurakennusta.

Lukion toiminnan turvaaminen on tärkeää myös yläasteelle ja lukioon pätevän opettajakunnan turvaamisena, koska kouluilla on lukuisia yhteisiä opettajia. Haapaveden lukion opetustarjonta sekä opetuksen laatu pidetään kilpailukykyisenä alueen muihin lukioihin verrattuna. Kaksoistutkintojen suorittajien määrää pyritään lisäämään oppilaitosten yhteistyötä tehostamalla ja korkeakouluopintojen tarjoamista monimuoto-opintoina jatketaan.

Lukiossa jatketaan korkeakoulu yhteistyötä opetussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä tehdään erityisesti Oulun yliopiston kanssa, mutta myös muiden yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Opiskelijavierailuja korkeakouluihin ja opiskelijaesittelyjä lisätään. Lukion opiskelijoilla on mahdollista suorittaa ammattikorkeakouluopintoja verkossa Centrian kautta. Lukio on mukana myös Oulun seudun ammattikorkeakoulun OAMK Highway -hankkeessa, jonka kautta opiskelijalla on mahdollisuus jo lukioaikana varmistaa opiskelupaikka OAMK:n teknillisillä aloilla.

Sähköinen ylioppilastutkinto on otettu käyttöön asteittain syksystä 2016 ja se on nyt käytössä kaikissa aineissa. Lukion omat kurssikokeet pidetään kaikki digitaalisina kokeina. Uusimuotoisiin ylioppilaskirjoituksiin on valmistauduttu tukemalla taloudellisesti lukion opiskelijoiden tietokonehankintoja. Opiskelijat voivat käyttää sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa omaa kannettavaa tietokonetta. Lukio on tukenut myös oppikirjahankintaa syksystä 2018 lähtien hankkimalla 1.vuosikurssin pakollisten kurssien kirjat ja lainaamalla niitä opiskelijoille kurssien ajaksi. Näitä tukimuotoja jatketaan niin kauan kuin koulussa on opiskelijoita, jotka eivät kuulu oppivelvollisuuden piiriin.

Lukion uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön aloittavien opiskelijoiden osalta 1.8.2021. Opetussuunnitelmassa korostetaan oppiaineiden välistä yhteistyötä. Oppiaineiden kurssit ovat muuttuneet moduleiksi, joista voidaan kasata oppiaineille yhteisiä opintojaksoja. Uudessa opetussuunnitelmassa korostuvat myös opinto-ohjauksen lisääminen sekä korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö. Lukio on mukana Uuden osaamisen lukio -hankkeessa, jossa pyritään kehittämään nimenomaan näitä osa-alueita. Hanke on kaksivuotinen ESR-hanke.

Uuden oppivelvollisuuslain mukaan oppivelvollisuusikä nousi 18 vuoteen. Oppivelvollisuusiän noston myötä syksyllä 2021 lukion aloittavien oppimateriaalit ja tietokoneet ovat tulleet koulutuksen järjestäjän kustannettaviksi. Yli 7 kilometrin mittaiset koulumatkat ovat opiskelijalle maksuttomia.

Lukiossa aloitettiin syksyllä 2020 liikkuva opiskelu -toiminta, jolla pyritään aktivoimaan opiskelijoiden liikkumista koulupäivän aikana. Toimintaa jatketaan vuonna 2022.

Kumppanuuskampus

Haapaveden lukio, Haapaveden opisto, Jokihelmen opisto ja Jokilaaksojen musiikkiopisto ovat muodostaneet vuonna 2015 Kumppanuuskampuksen. Tarkoituksena on lisätä oppilaitosten toiminnallista yhteistyötä ja sitä kautta lisätä Haapaveden ja alueen vetovoimaisuutta koulutuksen saralla. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki kampuksen liikkeellelähtöä erityisavustuksella. Kumppanuuskampuksen tavoitteita ovat:

1. Uuden joustavan, tehokkaan ja taloudellisen koulutus- ja oppimiskulttuurin kehittäminen
2. Oppilaitosrajat ylittävän yhteistyön ja kumppanuuden kehittäminen
3. Elinikäisen oppimisen avaintaitojen tukeminen
4. Taloudellinen tehokkuus, hyöty, joka syntyy em. tavoitteiden toteuduttua

Kampustoimintaa pyritään tehostamaan vuonna 2022 mikäli koronatilanne sen sallii.